

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2019/4018

Karar No : 2022/4492

TEMYİZ EDENLER : **1. (DAVACI)** ... İnşaat Taahhüt Turizm ve Ticaret Ltd. Şti.

VEKİLİ : Av. ...

2. (DAVALI) ... A.Ş. (...) Genel Müdürlüğü

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: ... Anonim Şirketi'nin ... tarih ve ... sayılı Yönetim Kurulu kararı ile 2 (iki) yıl süre ile ihalelere katılmaktan yasaklanmasına ilişkin işlemin yargı kararı ile iptal edilmesi üzerine, yasaklama kararından dolayı uğradığı ileri sürülen 800.000,00-TL maddi ve 200.000,00-TL manevi zararının, kararın alındığı tarihten itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte tazmini istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce, Dairemizin 22/03/2017 tarih ve E:2015/5807, K:2017/738 sayılı kararı ile Mahkeme'nin, davacının maddi tazminat isteminin 549.333,00-TL'ye yönelik kısmının reddi yolundaki kısmının onanmasına, davacının maddi tazminat isteminin 250.667,00-TL'ye yönelik kısmının kabulü ile manevi tazminat isteminin reddi yolundaki kısmının bozulması üzerine, bozulan kısım yönünden bozma kararına uyularak verilen kararda; **davacının maddi tazminat isteminin 250.667,00.-TL'ye yönelik kısmının ihaleden yasaklama kararının alındığı tarihten itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte ödenmesine ilişkin kısmı yönünden, 24/06/2013 tarihli bilirkişi raporunda, davacının somut ve hesaplanabilir zararının iki unsurdan oluştuğu, bunlardan ilkinin, ihaleden yasaklanmaları sonucunda davacı firma tarafından yapılmakta olan işin durdurulması ve yeni ihaleye kadar olan süreçteki kazançtan mahrum kalınmasından kaynaklandığı, ikinci somut ve hesaplanabilir zararının ise, davacının davalı idarede olan teminat mektupları için komisyon ödemesi ve nakit blokedan kaynaklandığının belirtildiği, dava dosyası ile davacının ihaleden yasaklanmasına yönelik kararın iptali istemiyle açılan ... İdare Mahkemesi'nin E:... sayılı dosyasının birlikte incelenmesinden, davacının, ... Asliye Ticaret Mahkemesi'nde E:... esas kaydına kayıtlı dava dosyasında, ihaleden yasaklama kararı neticesinde sözleşmenin feshedilmesi ve teminatın irat kaydedilmesi işlemleri ile sözleşmenin feshedilmesi nedeniyle oluşan maddi zararının tazmini istemiyle dava açtığı, anılan Mahkeme'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla bu hususlara ilişkin olarak hüküm tesis edildiği, sözleşmenin feshine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görüldüğü, bilirkişi raporunda davacının zararının doğduğu ifade edilen hususların adli yargı mercileri huzurunda açılan davada incelenerek bu konuda bir hüküm tesis edildiği, idari yargı mercii tarafından iptal edilen işlemin yalnızca ihaleden yasaklamaya ilişkin karar olduğu göz önüne alındığında, davacı tarafından yapılmakta olan işin durdurulması ve yeni ihaleye kadar olan**

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2019/4018

Karar No : 2022/4492

süreçteki kazançtan mahrum kalınması ile davalı idarede olan teminat mektupları için komisyon ödemesi ve nakit bloke uygulanması şeklindeki zararların sözleşmenin feshinden kaynaklandığı anlaşıldığından bakılan davanın konusunun dışında kaldığı, bu durumda, davacının maddi tazminat isteminin 250.667,00-TL'ye yönelik kısmının dava açma tarihi olan 30/05/2011 tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine ilişkin talebinin kabulüne olanak bulunmadığı;

Davacının 200.000,00-TL manevi tazminat isteminin ihaleden yasaklama kararının alındığı tarihten itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte ödenmesine ilişkin kısmı yönünden, yargı yerince hukuka aykırı bulunarak iptal edilen yasaklama kararının, davacının ticari itibarını zedelediği ve güvenilirliğini azalttığı, bu durumda davacı şirketin piyasadaki konumu ve ticari itibarının sarsılması olgusu ile sebepsiz zenginleşme yasağı arasındaki denge de gözetilmek suretiyle, söz konusu işlem nedeniyle oluşan manevi zararının karşılanması amacıyla, takdiren (sebepsiz zenginleşmeye yol açacak miktarda olmadığı kanısına varılan) 50.000,00-TL'nin davalı idarece davacıya ödenmesi gerektiği, hükmedilecek manevi tazminat tutarı üzerinden davanın açıldığı 30/05/2011 tarihinden itibaren yasal faiz işletileceği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle maddi tazminat istemi yönünden davanın reddine, dava konusu manevi tazminat isteminin kısmen kabulü ile 50.000,00-TL'ye ilişkin kısmının dava açma tarihi olan 30/05/2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI

: Davacı tarafından, yasaklama nedeniyle işlerine devam edemediği bu nedenle zararın sözleşmenin feshinden kaynaklanmadığı, yasaklama nedeniyle iş deneyim belgesi iptal olduğundan iş yapamaz duruma geldiği, yasaklama nedeniyle menfi ve müspet zararının hesaplanabileceği, ticari itibarı ciddi şekilde zarar gördüğünden hükmedilen manevi tazminat miktarının yetersiz olduğu; **davalı idare tarafından,** ... A.Ş. özelleştirilerek hak ve yükümlüklerin hisse devir sözleşmesi kapsamında devredildiğinden davada taraf olmadıkları, davacının kişilik değerlerinin zarara uğramadığı, yasaklamanın kendi fiilinden kaynaklandığı, manevi tazminat istenemeyeceği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI

: Davalı idare tarafından, davacının iddia olunan zararların sözleşmenin feshinden kaynaklandığı temyize konu davanın konusu dışında kaldığı belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur. **Davacı tarafından** savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'NİN DÜŞÜNCESİ

: Temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2019/4018

Karar No : 2022/4492

İNCELEME VE GEREKÇE :

ESAS YÖNÜNDEN:

MADDİ OLAY :

Özelleştirilen ... Anonim Şirketi'nce gerçekleştirilen edeksörlü okuma ve fatura dağıtım işi ihalesinin davacı şirketin üzerinde kalması sonucunda, 07/07/2000 tarihinde sözleşme imzalanmış, davacının çalıştırdığı kişilerin sahte diploma ile çalışmakta olduklarının anlaşılması üzerine davacı şirketin, ... Anonim Şirketi'nin ... tarih ve ... sayılı Yönetim Kurulu kararı ile 2 (iki) yıl süre ile ihalelere katılmaktan yasaklanmasına yönelik karar alınmış, bu karar ile aynı zamanda davacı tarafından yürütülen işlemler ile ilgili ihaleye çıkılarak yeni firma ile 22/04/2002 tarihli sözleşme imzalanmıştır.

Davacı tarafından, ihaleden yasaklanmasına ilişkin kararın iptali istemiyle ... İdare Mahkemesi'nin E:... sayılı dosyası kapsamında açılan dava sonucu verilen kararın Dairemiz kararı ile bozulması üzerine, bozma kararına uyularak yapılan yargılama neticesinde ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararı ile yasaklama kararının iptaline karar verilmiş ve bu karar temyizi üzerine Dairemizin 14/02/2011 tarih ve E:2009/5904, K:2011/601 sayılı kararı ile onanmıştır.

Bakılan davanın ise kesinleşen yasaklama işleminin iptaline ilişkin karar üzerine, hukuka aykırı olduğu tespit edilen işlem nedeniyle maddi ve manevi zarara uğranıldığı öne sürülerek, 800.000,00-TL maddi ve 200.000,00-TL manevi zararının ihalelerden yasaklama kararının alındığı tarihten itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte tazmini istemi ile açıldığı anlaşılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12. maddesinde, ilgililerin haklarını ihlâl eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası açabileceği gibi ilk önce iptal davası açıp bu davada verilen kararın tebliği üzerine dava açma süresi içerisinde tam yargı davası açabilecekleri kurala bağlanmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

1- İdare Mahkemesi kararının temyize konu 250.667,00-TL maddi tazminat isteminin reddine ilişkin kısmında hukukî isabetsizlik görülmemiştir.

2- İdare Mahkemesi kararının temyize konu manevi tazminat isteminin 50.000,00-TL'lik kısmının kabulü yönünden incelenmesi;

İdare, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idarî eylem ve işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir. İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2019/4018

Karar No : 2022/4492

bozukluk, aksaklık veya eksiklik şeklinde tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

İdarî işlemlerden doğan zararların tazmin edilmesi amacıyla açılan tam yargı davalarında, idarî işlemin hukuka aykırı olması ve bundan dolayı idarî yargı yerince iptal edilmesi idarenin hizmet kusurunun varlığını ortaya koymaktadır. Ancak, hizmet kusurunun bulunması yeterli olmayıp, genel sorumluluk koşullarının da somut olayda gerçekleşmiş olması aranmaktadır. Bu koşullar ise, idarî bir işlem ya da idareden sadır olan ihmalî veya icraî bir eylemin varlığı, tazmin isteminde bulunanın maddi veya manevi bir zararının bulunması ve söz konusu zararın idarenin işlem veya eyleminin bir sonucu olması, yani zarar ile idarî davranış arasında kurulabilen bir illiyet bağının mevcudiyetidir.

Manevi zarar, idarenin bir eylem veya işlemi ile bir kimsenin kişi olarak haiz olduğu ve hukukça korunan hayat, vücut bütünlüğü, sağlık, hürriyet, isim, şeref, haysiyet, cinsel ve ruhsal bütünlük gibi kişilik değerlerine yapılan saldırılar sonucu kişinin bu saldırıdan dolayı duyduğu bedeni ve/veya ruhsal acı ve üzüntü olarak tanımlanmakta, manevi tazminatla kişinin bu acı ve üzüntüsünün kısmen de olsa tatmin edilmesi amaçlanmaktadır. Bu anlamda; idarî işlem veya eylemin neden olduğu ticari itibar kaybının, gerçek ve tüzel kişiler bakımından tazmin edilmesi gereken manevi bir zarar olduğu açıktır.

Manevî tazminat, patrimuanda meydana gelen bir eksilmeyi karşılamaya yönelik bir tazmin aracı olmayıp, manevî tatmin aracıdır.

Manevî tazminata hükmedilmesi için kişinin fizik yapısını zedeleyen, yaşama ve kazanma gücünün azalması sonucu doğuran olayların meydana gelmesi veya idarenin hukuka aykırı bir işlem veya eylemi sonucunda ağır bir elem ve üzüntünün duyulmuş olması veya şeref ve haysiyetinin rencide edilmiş bulunması gerekir.

Manevî tazminata hükmedilirken ilgililerin sosyal ve ekonomik durumu dikkate alınarak olay nedeniyle duyduğu elem ve ızdırabın kısmen giderilmesini ifade edecek, idarenin hukuka aykırılığını ortaya koyacak ve hukuka aykırılığı özendirmeyecek bir miktarın belirlenmesi gerekmektedir.

Olayda, bahsi geçen yasaklama işlemi nedeniyle davacı şirketin ticarî itibarının zedeleneceği, güvenilirliğinin azalacağı tartışmasız olup, bu nedenle davacı lehine manevî tazminata hükmedilmesi yerinde ise de, hükmedilen miktar davacının zenginleşmesine yol açacak ve manevî tazminatın manevî tatmin amacını aşacak miktarda olup, temyize konu kararda bu yönüyle hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacınıntemyiz isteminin reddine,

2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca ... İdare

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2019/4018

Karar No : 2022/4492

Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının maddi tazminat isteminin reddine ilişkin kısmının **ONANMASINA**;

3. Davalının temyiz isteminin kabulüne,

4. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının ...-TL manevi tazminata hükmedilmesine ilişkin kısmının **BOZULMASINA**;

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,

4. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 30/11/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.